

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över EU-kommissionens förslag till förordning om leksakers säkerhet

Regelrådet har fått möjlighet att yttra sig över rubricerade förslag. Regelrådet har i uppgift att bistå regelgivare, om dessa begär det, med att granska konsekvensutredningar till förslag från Europeiska unionen som bedöms få stor påverkan för företag i Sverige och lämna råd om vad en svensk konsekvensutredning bör innehålla. Regelrådet har därför översiktligt granskat EU-kommissionens konsekvensutredning, SWD (2023) 269 final. Regelrådet har även översiktligt granskat Regeringskansliets faktapromemoria 2023/24:FPM2 och själva förordningsförslaget; COM (2023) 462 final.

EU-kommissionens motivering

Kommissionens utvärdering av det befintliga leksaksdirektivet visade på ett antal brister som har uppkommit vid den praktiska tillämpningen av direktivet sedan det antogs 2009. I synnerhet konstaterades brister när det gäller att säkerställa en hög skyddsnivå för barn mot möjliga risker hos leksaker, framför allt de risker som skadliga kemikalier utgör. I utvärderingen drogs också slutsatsen att tillämpningen av direktivet inte var effektiv, särskilt i samband med onlineförsäljning, och att det fortfarande förekommer många farliga leksaker på unionsmarknaden. Kommissionen redovisar utförligt de samråd och utvärderingar som genomförts och även hur berörda aktörer har ställt sig till de huvudsakliga alternativa policyförslagen. De huvudsakliga förslagen för att komma till rätta med befintliga problem är att utvidga det generella förbudet mot särskilt skadliga ämnen, som idag gäller för cancerframkallande, mutagena eller reproduktionstoxiska ämnen, till att även omfatta bland annat även hormonstörande och luftvägssensibiliserande ämnen. Förbuden förenas med möjligheter till undantag under vissa omständigheter. Det ställs vidare krav på tillverkaren att ta fram digitala produktpass, utan vilka leksaker inte får släppas ut på EU-marknaden.

Uppskattade kostnader och nyttor för företag

Kommissionen anger att förslaget kommer att leda till såväl administrativa som andra fullgörandekostnader och besparingar, både av engångs- och löpande karaktär. Förbud av fler ämnen kommer att medföra behov av produktanpassning och att vissa typer eller modeller av leksaker, där det inte finns ämnessubstitut, kan komma att dras bort från marknaden. Dessa konsekvenser kan i viss utsträckning mildras, då det finns möjligheter till ansökan om undantag från förbud. Sådana ansökningar kommer emellertid att medföra vissa administrativa kostnader. Framtagandet av digitala produktpass kommer att medföra vissa initiala kostnader, men till löpande effektiviseringar och kostnadsbesparingar på sikt. De stora problemen med snedvriden konkurrens, som bland annat beror på farliga produkter från tredje land och ökad e-handel, kommer att minska och därmed förbättra konkurrenskraften för de företag som uppfyller de lagstadgade kraven. De ökade kraven kommer dock att medföra vissa ökade kostnader för certifiering och annan bedömning av överensstämmelse. Kommissionen redovisar utförligt kvantitativa kostnadsuppgifter och vilka metoder och antaganden som ligger till grund för dessa samt kompletterar med kvalitativ information.

Regelrådets bedömning

Regelrådets bedömning är att EU-kommissionen har genomfört en grundlig konsekvensutredning, som inkluderar omfattande samråd, beräkningar och jämförelser mellan alternativa lösningar. Det framgår tydligt vilka berörda företag är och vilka konsekvenser för dessa som föranleds av förslagen samt hur marknadsstrukturen för leksaker ser ut. Kommissionen har redovisat effekter på EU-nivå, men även vissa uppgifter per EU-medlemsstat, såsom antal företag som är verksamma inom leksaksindustrin i olika medlemsstater. Regelrådet bedömer emellertid att det behövs en kompletterande analys av den svenska marknaden och dess aktörer och att det genomförs en bedömning av rimligheten av kommissionens beräkningar, i samråd med de olika typer av företag som berörs av förslagen. Regelrådet rekommenderar att en preliminär konsekvensutredning tas fram inför förhandlingarna och som vid behov kan kompletteras löpande.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#). Tillväxtverket ger också stöd i enskilda ärenden.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 27 september.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Anna Stattin.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Stattin
Föredragande